

چەخچاق لەشا نەى پەننى نەىدا . . نەىهاد جامى

شانە نامەکانى چەخچاق لەسەر تەختەى شانەکانى پەننىندا تەوانىویەتى کارىگەرەى لەسەر ئاستى بەرەو پەشچوونى ئەو شانەى دا بنەت، بەهەى تەگەشتەى ئەو نووسەرەى لەواقەى کەمەلەىەتى، کە ژيانى کارکەتەرەکانى هەستەراوە نەزىکەى هەى لەگەى ژيانى ئەو کەمەلەگەىەدا، بەى تەائەمەش چەخچاق یەکەکە لەو نووسەرەرانەى بەردەوام شانە نامەکانى لەسەر تەختەى شانەکانى ئەم وەتەنەى نەایش دەکەت، بەەام نەایشەکانى دەرەندەر ئەلەکساندەر باردینى پەگەىەکی تەیبەتى هەى لەلەى بێنەرەو شانەکاران، کە هەو دەدەین لەسەر دوو نەایشى ئەو دەرەندەرە بووشتەین، کە کارەکانى رەحەکی چەخچاقەیانەى بەخشیوو بەهەى پەبەند بوونى تەواوى بە شانە نامەکانى نووسەرەو، لەپە ئەو دا دەگەتەینەو بە هەوەى دەرەندەرەکیتر کە ئەویش ئەگنەشکا گەلینەسکا کە لە دەرەنەى شانە نامەى "سە خوشک" وەک باردینى پەبەندى تەواوى تەکستەکە نەبەت، دەىەوتە یتەى نەایشەکە بەرەو شوەندەکیتر بەرەت.

ئەلەکساندەر باردینى لە ۱۹۱۳ لەشارى ئوچ لەدایک بوو، لەکەتەى سەکانى سەدەى بێستەم پەیمانگەى شانەى تەواو کردوو و نەاندن و دەرەنەى شانەى خوەندوو، ديارترین مەمەستاکانى لەو بوارەدا هەردوو شانەکارى پەشەنگ و نەسراوى پەننى نەى بوون ئەوانیش "لەین شەلەر و ئەلەکساندەر زەلفەرەوچ، بەهەى جەنگى جەهانى دووەم و داگیرکردنى وەتەنەکەى لەلەیان ئەمانەواو نەتەوانیوو لەکارکردن بەردەوام بەتە و هەمیشە لەاکردن و خەشاردنەو دا بوو، بەەام لەسەرەتەى پەنجاکان دەگەتەتەو پەننىندا بە بەردەوامى لەشانە و تەلەفزیفەندا کاردەکات، بەتەیبەت لەشارەکەى خەیدا ئوچ، حەوت سە لەشانەى ستەفانە یارچا کار دەکات، دواتر دەکەت بە بەرەوبەرەى هونەرەى ئەو شانەى، لەو کاتەو تا سەى ۱۹۹۵ کە مەلئەواى لەژيان کرد وەک ئەکتەر و دەرەندەر کەمەلەکە کارى شانەى و ئەپیرایى و تەلەفزیفەنى بەرەم هەناو، ئەپیرای ئەلیکترەى یتشارد شترەوس لە ۱۹۷۱ پەگەى ئەویان وەک دەرەندەرەکی گەنگ لەئوپیرا و شانەى پەننى نەى خستەتە وەو، لەکارە شانەىەکانى "هەرى چوارەم، خەونى نەو شەوى هەوین، ئەتەللە، پەلینە، تەنگە، لەلە فەنیا، سە خوشک"

کارکردنى ئەو لەناو دنیای جەوازى چەندین نووسەرە جەواز بوو، وەک شەسپەر و چەخچاق، بەەام دیدى دەرەنەى لەدنیای چەخچاق هەندە

تایبته، واک ئووی دهره‌ن‌رکی تایبته بت بشانه نام‌کانی ئو نووسر.

ل‌ناو‌استی هفتاکانی س‌دی بیستم دست دکات بش‌هره‌ن‌انی شانه نام‌ای "سه خوشک" ئووی ج‌ی س‌رنج‌ ئوو بش‌دی د‌ک‌ین ک‌وا د‌ی‌ولت و‌ن‌ی‌کی وونی چ‌خ‌ق بینینه، پار‌زگاریکردن ل‌م و‌ن‌ی‌ ل‌گ‌ی پ‌ک‌هات شانه یی‌کان ونواندنه و‌ د‌مانبات‌وو ناو ئو و‌ن‌ چ‌خ‌قی، ک‌ توانای ئو واک دهره‌ن‌رک پ‌یو‌ست‌ بش‌ چ‌نی‌تی بش‌خینی ئو دید‌ واک ی‌ک‌ی‌کی م‌سیقی ووش‌، ه‌موو شت‌ک ل‌ج‌ری یت‌ک بش‌ر و ه‌کشان د‌وات.

داب‌شکردنی ئ‌ک‌ر ل‌سر ت‌خت‌ی شانه و‌ن‌ی‌کی م‌سیقی د‌ب‌خش‌ت، واک ئووی ک‌م‌ ن‌ت‌ی‌کی نووسراوی س‌ر کاغ‌ز بن، ه‌ر ی‌ک‌یان بش‌داری ل‌توانای د‌نگی و بینینی ئ‌و‌تر بکات، ل‌ر‌دا ئ‌گ‌ر نووسر ل‌ی‌ی ووش‌وو شانه نام‌ک‌ی د‌نووس‌ت، ئ‌وا دهره‌ن‌ر ئ‌ک‌ر د‌کات‌ ئامرازی نووسینه‌وی شانه نام‌، واک ئووی ساتی نمایش س‌ر‌تای ل‌دایک‌وونی شانه نام‌ک‌ بت، ن‌ک ت‌ک‌ست‌ک بت ئ‌وان نمایشی ب‌کن، ئ‌و‌ش واب‌ست‌ی ئ‌و دید‌ دهره‌ن‌انی دهره‌ن‌ر، ک‌وا ه‌رم‌نی‌ت‌ک درووست دکات ل‌ن‌وان نمایش‌کی ی‌الیستی و نات‌رالیستی، ئ‌و ه‌ا‌م‌نی‌ت‌ شانه دکات بش‌و‌ن‌ی‌کی ه‌ون‌ری ک‌ خودی ژیان بت، کار‌ک‌تری ف‌رشینین بش‌ج‌ر‌ک د‌د‌وت ک‌ ل‌د‌ر‌وی‌ چاو‌وانی بین‌ر، پ‌ل‌کردن‌ک ه‌ی‌ واب‌ست‌ی پیش‌ س‌ربازی‌ک‌ و د‌خ‌ د‌روونی‌ک‌ی‌تی ل‌ناو خ‌زاند.

ئ‌و‌ش بت‌ت‌نیا بش‌ ئ‌و کار‌ک‌تر نی‌، بش‌کو ه‌ه‌ندی د‌روونی جیاوازی بش‌‌وازی ٲفتارو قس‌کردنی کار‌ک‌تر‌کان بش‌خ‌وو، بش‌ ئ‌و‌ی و‌ن‌ی‌کی فر‌ ه‌ه‌ندی مر‌ف‌ جیاواز‌کانی ناو ک‌م‌‌گا بن، ل‌پ‌رد‌ی دوو‌م‌دا و‌ن‌ ن‌ب‌ن‌راو‌کانی ناو شانه نام‌ک‌ وون د‌کات‌وو، بش‌وی چ‌ند‌ کات ت‌پ‌‌یوو و ئ‌ندر و‌ن‌تالیا ژیانی ه‌وس‌ریان پ‌ک‌ه‌ناو و‌ منا‌ک‌یشیان ه‌ی‌، بش‌ام ژیانی ناو ما‌ک‌ ه‌ر واک خ‌ی‌تی، بش‌ی‌ کورسی‌کانی ئ‌اه‌نگ‌ک‌ی پ‌رد‌ی ی‌ک‌م ل‌شو‌نی‌خی ماو‌ت‌وو، ئ‌و‌ش پ‌مان د‌ت‌ میوان‌کان واک ج‌اران س‌ردانی ما‌ک‌ د‌کن، کار‌ک‌تر‌کان واک خ‌یان در‌ثر بش‌ژیانی ئاسایی و پ‌یو‌ندی‌کانیان د‌دن.

باردینی بش‌ بش‌ ئ‌و‌ی گ‌‌انکاری ل‌ت‌ک‌ستی نووس‌ر بکات، چ‌ند‌ و‌ن‌ی‌کی چ‌خ‌قیان بش‌نمایش‌ک‌ د‌ب‌خش‌ت، بت‌ایب‌ت ل‌دیم‌نی ک‌تایی ه‌وو د‌دات ئ‌و و‌ن‌ خ‌م‌ناک‌ واک تراژیدیا‌کی ما‌ وپ‌یو‌ندی‌کانی ب‌گ‌ی‌ن‌ت‌ لوت‌ک‌، کات‌ک ل‌ی‌ کول‌گینی م‌ردی ماشا ک‌ بش‌ پ‌یو‌ندی ژن‌ک‌ی ل‌گ‌‌ ف‌رشینین د‌زان‌ت، ت‌نان‌ت دیم‌نی ما‌ئاوایی‌ک‌ یا‌نیش د‌بین‌ت، کات‌ک ماشا ماچی دکات، بش‌ام

خەشەویستی خەیی بە ژنەکی دووپات داکاتوو.

رەچوون بەناو دنیای چەخەق وای لەدەکات، لەسەر تەئەشتاکانی سەدەیی بیستەم بگەتوو بە دنیای ئەو نووسەر، دەست بەکات بەدەرەنانی شانەنامەیی "لالە فانی" ئەو تەکستە دەبەتە یەکیک لە پەژرەدەرەنانیە دیارەکانی باریدینی، لەم نمایشدا دەیبەتە لێکەوتنی مانەوی ئەو ئەزاوایی وەک دەنگی ئەو ئەپیرایەکی چەن لە بەرزبوونەوی ئەمەریکی مەسیقی ئەوانیتر بەر و نزمبونەوی دەنگ دەبات، تا سەر لە نوێ دەنگەکان بکە دەخاتوو.

نیگەرانی سەر تا لە گەتەوانەوی پەرفیسەر و ژنە نوێیەکی دەگەتەدرەت بە مەملانە لەسەر ئەزیکردنی ژنەکە، شەیی فانی و دکتەر شەشەکی بەدەنگە تا ئەو کاتە فانی بە گۆتوو دەگەتەتوو و دەبینەت ژنەکی پەرفیسەر لە باوەشی دکتور، هەبەت لەردا ووبەرەوی ئەو پەرسپەر دەبینوو، دەرەنەر ئەخە پەندە تەواوی تەکستەکی چەخەق بوو؟ یاخود دەستکاری تەکستەکی کردوو؟ ئەگەر دەستکاری کردوو ئەو دەستکاریانە چیە کە کردوویتە؟ چارەسەری بە ئەو کارە چی بوو؟

دوای نمایشەکە لەو تەدەگەین هەندەک شت لادەبردەت، بەبەم ئەوێ لا بەردراو دەیالەگ نیە، چونکە ئەو بە هەموومان وونە ئەو نووسەر بەشەوێک نووسیویەتی وەک ئەوێ ووشەیک نیە لەخەرا خرابەتە سەر کاغەز، بەیە ئەوێ دەرەنەر لای بەردوو، لەدیمەنەکدا کە فانی تەبەلەکە دەنەتە ژوورەو و خەیی پەوێ خەریک دەکات، دوو جار ئەو دەرچوونە و دەدات، بەبەم دەرەنەر دەیکات بە جارێک، واتە دەستکاری چەبوونەو زەمەنیەکی کردوو، لەلایەکیتر دەیبەت وەنەیی ژنەکی فریودەر و وەرەنەر بە ژنەکی پەرفیسەر بەخەشت، فانی وەرەنەر کردوو، کە دەزانەت بەی ووخاو هەمیشە لەخەیی دوور دەخاتوو، کەچی لەپا ئەو دەچەتە باوەشی دکتەر و مەیلی بەلایەو هەیە، دەکەونە ماچکردن و چوونە باوەشەو، تا کە دەزانەت دکتەریش بەتەواوی خەیی بەی لەدەست دەدات، ئەویش وەک فانی فەرامەش دەکات.

ئەمە لە تەکستەکی نووسەر بەوونی دەبینین بە سەنیا دەووترەت ئەستە کە کچەکی ناشیرینە بەبەم خاوەن دەکە باشە، کەچی لەنمایشەکەدا سەنیا کە کچە ئەکتەر یەنە ئەو کە فەسکا لەلەکە دەبینەت، ئەکتەرێک لەو ئەزگەرەدا لەسەر تەئەنیدایە لەو پەیی جوانیە، بەو هەموو جوانیەو ئەوسا دکتەر ئەتە دەکاتوو، ئەو بە یاریەکی دەبینەت کە ژنەکی پەرفیسەر دەیبەتە بیخاتە بەردەم ئەو بریارەو، چونکە دەی بەلای ئەو نەک بەلای سەنیا، دەرەنەر لەگەڵ هەبەزاردنی ئەکتەرەکی جوان ئەو دەخاتە وێ کە گەفتی سەنیا لەووخساری نیە، ئەو تا ئەو ووخساری وەکو دەیتە، بەبەم ئەو وەک

خاا فانیای نځبټیځک بځرکی گرتوو، هځرگیز ب ځونی عاشقانان ناگن، بځی لځکټاییدا دټت ټو ټاژاوځی ټو بدات، تاوځکو سټنیا و فانیاهست بځدشکانن گځورځکی ځیان بکن، بکنونن سځر ټاراست ټټی ژیانن ټاسای وځریکی ټو هځموو کاروبارځی ما بن، کځ بځهی ءشقی بځ ټنجامو ټو فځرمشیان کځدبوو، کځتایی نمایشکځ لځپارچځ مځسیقایځکی دځشکاوی کلاسیکی دځچټ، کځ جځر ټراژیدیایځک ټووبځرووی مځفی هاوچځرخ بکاټو، کځ ټراژیدیای ټو مځفځ بځهی ټفسانځو نی، بځکو بځهی عاشقوونییټی، بځ ټووی بگات بځو پځیوځندی، سځرځنجام دځی دځشکټ و ټدځگات، ژیان بځ ټو ځیاا و چوونځو ناو ځونځکانییټی، دځنا لځواقیعدا دټت لځدنیا یځکیتربژین، کځ ټنیا لځرځی ټازارځکانو بزانن ساتځک هځبوو لځبځردم ځوندا بوون، بځام گځیشتن بځ ټرمی ځونځکیان.

ټم کاتځک ټو دوو کارځی باردینی دټبینن، ټووبځرووی ټو پرسیار دټبینو: ټاځ لځشاننځی پځټټندیدا دځرهځنځرکیتربځی ټتوانن ټو وځنځ چځځفی لځشانځدا بځو ټیتم شیعریی و درامی نشان بدات؟ ټو پرسیار بځدوای بینینی نمایشی "سځ خوشک" لځلایان دځرهځنځر ټاگنځشکا گلینیسکا دټتوانین وځامکځی وځدست بځن.

ټاگنځشکا گلینیسکا لځدایکبووی ۱۹۶۸ شاری فځسوافی پځټټندی، دځرچووی قوتا بځانځی باځای دځولټټ بځشانن لځ۱۹۹۰، وځک ټکټرو دځرهځنځر لځشاننځی پځټټندیدا کار دځکات، لځ۲۰۱۲-۲۰۱۵ بځووبځری ستځدیځی شانځی وارشم بوو، کځشاننځیکی بچووک بوو بځ ټمځنی منا و هځرزځکاران، سځرځتای دځرکځوتنی لځشانځدا دځگځټو بځ ساځی ۱۹۹۰ ټو دځمځی وځک ټکټر بځشداري کرد لځشانځگځری "ټستا من" بځټټی ناطالی ستیپانځفنی کځ کارځک بوو لځنووسینی چځځف، لځدځرهځنځانی مای کځمځرځفسکی، وځک دځرهځنځرکځی شانځی چځندین کاری نمایش کردوو، هځروها لځکاتی ټمارکردنی کارځکانی وځکو شانځی ټلځفزیځنی دیسان هځر ځی دځرهځنځری کار ټلځفزیځنیځکانیشی بوو، لځژیانی شانځییدا دځرهځنځری ۶۰ کاری شانځیی، لځپا ټو ټو ځاوی ټچځندین ځلات ومیدالیای شانځیی.

شانځگځری "سځ خوشک" ی چځځف، یځکځک لځدیارتین نمایش شانځییځکانی، هځوځیداو دځستکاری هځندځک پځیوځندی بکات، ټو ټو پځیوځست بځ دیدی دځرهځنځانی و چځنیټی ټازادکردنی کارځکټر لځټټهځند مځژوو یځکانی ټکست، تاوځکو نزیکیان بکاټو لځدځی کځمځگای پځټټندی، هځو دځدځین ټواوی ټو دیدگای یځبځینځو.

لځم نمایشدا هځر لځسځر تاو ټووبځرووی گریمانځی ناو ټکست نابینو، بځکو سځ خوشکځک لځدوو کورتځ دیمځنی شانځی باس

لځون و ژيانی ابردووی خیان دکن، بډوای نځو دگډښت و ناو سررټای دیم نی شان نامک، چ بوونډوای زمنی ل ناو دیم نکان دروست کراون، هډنک د یالگی ناو دیم نکان ن ماون، بام نځو شیان چنډ زیانی بو دید چخځیای ناو نمایشک گډیا ندوو، هډنک پځیو ستن بستراتیژی کوتاری نمایش بډی نځوای ن تمسفری نمایشک د یو و ت قس لمر فی هاوچرخ بکات، نک مرفکک نووسر ل ۱۹۰۱ شان نامکای تیا نووسیو، د رهډنډ ل هډوای نځو دای کاتک ل ۲۰۱۲ ن شان نام ی نمایش دکات، قس ل و بینر بکات ک ناماد بووی نمایشک ی، د یالگ کانی نووسر وک خای ماون تځو جگ ل هډنک دیم ن ک چ بوونډو و لبردنی ووش و د ستن واژای لبردو، بام ل ووی جل و برگ و دیکر و ن تمسفر و نزیکی کرد تځو ل ژيانی ن مډا، نځو ش وای کردو و فزا چخځیایک و اب ستنی ن مر بکات، نک وک پا ب ندبوونی ب ګریمانای ناو تکستی نووسر، ن گډرچی کردی بینین لادانی ن خولقاندوو ل دنیای نووسر و، سرر نجام نځوای د یبینین شان ګډری س خوشک ب دیدکی نوو.

ل لکی پکک نین و سرووتکی شادیو د یو و ت خمی سر ووی کار کتار کان بگډت، ب وای مرفکان ه میش نومدکیان ه ب ت ب ژیان، ه ب ت نځو لای نووسریش بوونی ه ی، بام کار کتار کان ه میش خ مگینن ګرچی ل بنر تدا خونیان ه ی، ب تایب ت خوشک کان ک خون ب ګډان و ب م سکا د بین، ب ی ل هډنک شو نندا د رهډنډ ب نځوای بنیاتی ن و شادیای کار کتار بکات، د هډنک ووش وک پځیو ندی ووخسار ب کار کتار کان د ب خشت. ن و ش واد کات بونیادکی نو ب کار کتار ب خشت، بام بونیادکی چخځیای ن نک لادان ل مانا کانی نووسر، وک چن ګډینی یاری کاغز ب ک م م د م مکک، ک م ب ستنی ب ناگاه نانو و مان ل وای ن ګډانکاریان دورمان ناک نځو ل نووسر، چونک ی کک ل ماسک کان رووخساری چخځ.

ساتی پیا ن ژنینی ماشای ګډیو ب س مایک ک ماشا پی هډد ستن، س ماک ل جولای و نډی نورس ب رج ستن د کر ت، ن و انیتریش د بن بینری س ماک، ن و ش ک ګډان و ی ب دیم نی نواندن کای ناو شان نامی "با نډی د ریا" ی چخځ، ب تایب ک س ماک ش هر گوزارشت ل نورس د کات، خ مگینا ن ش دیم ن ک ک ک تایی دت.

ن و پشتر کاری د ره نانی ب شان ګډری "با نډی د ریا" کردو، ب ی نځو دیدی ب چخځ و نزیک بوونډو ل تکستی کتری پځیو ستن ب عشقی ب نځو نووسر، ک پشتریش کارکی تری چخځی

پیشکش کردو و بہ ناوی "ہونہری بہ ناو نیشان"

تو سہ ماہی لہگہ ماسکی چہخف دوو بنہمای گرنگی ناو تو نمایشن، دہرہہنہر لہو رگہیہو داکہکی لہمرکہ چہخفیہکی نمایشکی دہکاتہو، پارہزگاریکردنہ لہہحی نووسہر بہ توہی وہنہک بہتہواوی ہرجہستہ بکات، وک چہن لہئاگرکہوتنہوی توہپارتمانہک، وناکی ئاگرو دوکہہک کاریکہری بہ مای خوشکہکانیش ہہیہ، وہنہکی نائارامی بہخانہوادہک دہبہخشہت، ترسی خوشکہکان و ہاوسہزبوون لہگہ توہوانیتہر بہقوہی بہووی کارکہکتہرکان دہردہکوت، توہی لہپہکہنینی خہی ناکہوت توہ توہنیا نہتالیا ئیفانہقای ہاوسہری توہندرہیہ.

دہرہہنہر دہیالہگہک لا دہبات، بہ توہی چہمکی خیانت لہ نہتالیا پاکبکاتہو، بہوہی دہستہکی چاوتہہی دہکات، ہہروہہا توہ دہیالہگہی چہخف کہ ماشا ئاراستہی فہرشینینی دہکات بہوہی دہواتہ پہنداو لہو ژنہکان باوشی بہ دہکہنہو و پہی دہہن گیانہکم، لابردنی توہ دہیالہگہ، پہیوہستہ بہ ہہستی پہہندی بوونی دہرہہنہرو، کہ نایہوت وہنہیک بہہخشہت بہ ژنی پہہندی کہ توہیتری دہروہی شوناسی توہ وک لاوازی سہیری بکات.

دہرہہنہر ئاگنہشکا گلینیسکا نمایشکی بہ خوشکہکان دابہش کردہتہ سہر دوو ئاست، توہان لہسہرہتاوہ خون دہبینن، بہیہ بہپہکہنینہو ووداوہکان دہہنہ پہشہو، بہہام لہگہ سہمای کوثرانی نہورہسی ماشا، ئیدی پہکہنین دہگہدرہت بہگریان وفرمہسک، خہمباریہکی چہخفیانہ ووداوہکان دہبات بہروہ لوتکہی نائومہدی، کہ سوتانی ئاپارتمانہکی دہتہ سہر، لہوہدا خوشکہکان بہتہواوی توہ داہمانی ئومہدی خہیان دہبینن، کہ تاکہتایی خہمباریہ چہخفیہک دہہنہ ئاستی باہا، سہرباری توہی دہرہہنہر لہہہی لابردنی ہہندہک دہستہواژہو دہیالہگ بونیادی کارکہتہر دہباتہ ئاستہکی فراوانتر، دہیہوت بہردہوام داکہکی لہو مہرکہی نووسہر بکات، سایتی کولتوور لہاپہرتہکدا لہبارہی دہرہہنہروہ ئاماژہ بہ ہہوداداجوونہکی ہہخنہی دہکات، کہ دواہ نمایشکہ بہہاو بہتہو، پہکہک لہہخنہگرکان لہبارہی توہ نمایش نووسیویہتی "بہہیچ شہوہیک زیانی بہ دہقہکی چہخف نہگہیانہوو، توہنیا پہشنیاری وانینہکی کردوو کہ زیندہگیہکی زیاتہر بہہخشہت بہ خہمکانی مرہف و نہخہشیہ توہانہیہکانی"

بہہام سہرہنجام ووبہرووی توہ پرسیارہ دہبینہو، پرسیارہک کہ پہشتر کردمان و پرسیمان: ئاخہ لہشانہی پہہندیدا دہرہہنہرکیتہر ہہیہ بتوانتہ توہ وہنہ چہخفیہ لہشانہدا بہو ہہتمہ شیعیہی و درامیہ نیشان ہدات؟

بـدنياييـو ئـو بـاردينيـ كـ كارـكتـري خوـفـنـراوي ووشـ وـكـ مـرـفـ بـرجـستـ دـكـات، هـمـان ئـو وـنـدـ چـخـقـيـ لـشـانـي پـنـنـديـا دـتـوانـين لـي ئـو بـيـبينـين، سـرـبـاري ئـو يـ گـلـينـيسـكا لـيـي ئـو وـنـدـ نامـيـو دـيـو وـت پـارـنـگـاري لـتـكـست بـكات و مـركـكـي وـونـنـدـكـات، بـمـام دـرـهـنـانـيـكـانـي بـاردينيـ بـ چـخـقـ ئـاستـكـي بـالـايـي شـانـ نامـكـانـيـتـي، كـ نـاتـوانـين وـكـ شـانـيـيـكـي زـينـدـووي چـخـقـي لـو وـو سـيـري نـكـين.